

ชื่อเรื่อง	การมีส่วนร่วมของประชาชนรัฐกับการพัฒนารูปแบบกิจกรรม ศิลปหัตถกรรมบนฐานวัฒนธรรมชุมชน เพื่อส่งเสริมคุณค่า และศักยภาพผู้สูงอายุ ตำบลคลองตากต อำเภอโศธาราม จังหวัดราชบุรี
ผู้วิจัย	ปรียาพร ทองผุด
สาขาวิชา	ศิลปศึกษา
ปีการศึกษา	2561

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สสำรวจศิลปหัตถกรรมบนฐานวัฒนธรรมชุมชน 2) ศึกษาสภาพและความต้องการกิจกรรมศิลปหัตถกรรมที่ส่งเสริมคุณค่าและศักยภาพของผู้สูงอายุ และ 3) พัฒนารูปแบบกิจกรรมศิลปหัตถกรรมบนฐานวัฒนธรรมชุมชนที่ส่งเสริมคุณค่าและศักยภาพของผู้สูงอายุโดยการมีส่วนร่วมของประชาชนรัฐ เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมกับกลุ่มผู้สูงอายุ เทศบาลตำบลคลองตากต อำเภอโศธาราม จังหวัดราชบุรีและกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ใช้วิธีการ สอบถาม สัมภาษณ์ สันทนากลุ่ม จัดกิจกรรมศิลปหัตถกรรม วิเคราะห์เนื้อหา นำเสนอข้อมูลด้วยการ พรรณนา ผลการวิจัยพบว่า

1. ตำบลคลองตากตเป็นชุมชนที่มีวัฒนธรรมมอญ มีความเลื่อมใสศรัทธาในพุทธศาสนา งานศิลปหัตถกรรมบนฐานวัฒนธรรมชุมชนที่นำไปใช้ในงานประเพณีและพิธีกรรม ได้แก่ ปักผ้าสไบ มอญ ตอกกระดาศ ทอผ้า ทางหยวก และงานศิลปะประดิษฐ์อื่น ๆ

2. สภาพการจัดกิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุของตำบลคลองตากต ได้รับการสนับสนุน งบประมาณ สถานที่ บุคลากรโดยเทศบาลตำบลคลองตากต และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำ ตำบลที่ดูแลการจัดกิจกรรมผู้สูงอายุ เป็นกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพและกิจกรรมอนุรักษ์ศิลปะและ วัฒนธรรม สาเหตุที่ผู้สูงอายุสนใจทำกิจกรรมศิลปหัตถกรรม คือ ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ พัฒนา จิตใจ มีกิจกรรมทำคลายเหงา พบปะเพื่อนพุดคุยแลกเปลี่ยนกัน และเป็นรายได้เสริม ความต้องการ กิจกรรมศิลปหัตถกรรมสำหรับผู้สูงอายุ คือ การทำธงตะขาบ เนื่องจากธงตะขาบใช้ในงานประเพณี และวัฒนธรรมของชุมชน เช่น เทศกาลสงกรานต์ งานเทศน์มหาชาติ เป็นต้น แต่ชุมชนมีธงตะขาบไม่ เพียงต่อการใช้ประโยชน์ จึงต้องการร่วมกันฟื้นฟูเพื่ออนุรักษ์และถ่ายทอดให้กับเยาวชนรุ่นใหม่

3. รูปแบบกิจกรรมศิลปหัตถกรรมบนฐานวัฒนธรรมชุมชนที่ส่งเสริมคุณค่าและศักยภาพของผู้สูงอายุ เป็นรูปแบบการจัดกิจกรรมศิลปหัตถกรรมแบบมีส่วนร่วม คือ กิจกรรมการทำธงตะขาบ สืบสานประเพณีวิถีมอญ มี 2 เรื่อง ได้แก่ ความสำคัญของธงตะขาบและการทำธงตะขาบ กิจกรรมประกอบด้วย หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ ลักษณะกิจกรรม ขั้นตอนการดำเนินงาน ผลการจัดกิจกรรมการทำธงตะขาบได้ส่งเสริมคุณค่าและศักยภาพผู้สูงอายุ ทางกายพัฒนา กระบวนการคิดวางแผนการทำงานร่วมกัน ลงมือปฏิบัติ สร้างความสามัคคี ทางใจเห็นคุณค่าของตนเองที่มีความสามารถในการทำงานศิลปะ ชื่นชมความงาม เกิดความภาคภูมิใจ ได้ทำงานที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม ทางชุมชนเห็นความสำคัญของผู้สูงอายุในบทบาทผู้นุรักษ์วัฒนธรรมมอญ และเมื่อนำผลงานศิลปหัตถกรรมธงตะขาบไปร่วมกิจกรรมทางวัฒนธรรมในชุมชนและนอกชุมชนได้ แสดงความเป็นอัตลักษณ์ของชาวมอญ

Project Title : Civil State of Participation in Development Arts and Crafts Activity Patterns Based on Community Culture for Strengthening Value and Potentiality of Elder People in Tambon Klong Ta Khot Photharam District Ratchaburi Province

Researcher : Preeyaporn Thongphud

Program : Art Education

Academic Year : 2019

ABSTRACT

The objectives of this research were 1) to survey arts and crafts based on community culture 2) to study state and needs about arts and crafts activity model promoting value and potential of the elder people and 3) to develop the activity model of arts and crafts based on community culture promoting value and potential of elder people through the participation of civil and government. It was the action research with the group of the elderly people in Klong Ta Kot Municipality, Photharam District, Ratchaburi Province and its related group of people. Asking questions, interviewing, focus group managing arts and crafts activity were the instruments used in this research. Analyzing datas with content analysis were Present datas with descriptive method. The results of the research were as follow;

1. Klong Ta Kot Sub district is a community with Mon culture that has faith in Buddhism. Arts and crafts based on community culture used in tradition and rituals including embroidered cloth, paper punching, weaving, sculpting banana stems and other artifacts.

2. The state of organizing activities for the elderly people in Klong Ta Kot Sub-district, they received budget, supporting places for doing activities and staff from Klong Ta Kot Municipality and the district health promotion hospital who organized activities for the elderly people, including activities promoting health and

activities conserved arts and culture. The reasons those made the elder people were interested in arts and crafts activities were to use their free time to do useful things, to develop their mind, there are activities to relieve their loneliness by meeting friends with the same age, talked and changed their experiences and getting extra income. The need for arts and crafts activities for the elder people is making Takarb flags because they used this flag in traditions and cultures of the community, such as Songkran Festival. story of Gautama Buddha as Vessantara ceremony, but these flags were not enough for using so they need to join together to rehabilitate and conserve to the young generation.

3. The model of arts and crafts activity based on community culture that promote value and potential of the elder people were organizing arts and crafts activity with participation namely the activity of making flag to continue Mon tradition way of life including the important of the flag and making flags. The activities consisted of principle and reason objectives pattern of activities priority of processing activities. The results of the activities of making flag has promoted the value and potential of the elder people promoting Physical health, developing thinking process, planning and working together, creating unity mindful, self esteem with ability in working in art, admire beauty to be proud from working for the benefit of the public. The community can see the value of the elder people in the role of Mon culture preservation. And bringing arts and crafts in making flag to join with the activity in culture activities in the community and outside the community can show the the identity of Mon community.